

Collegevoorstel

Onderwerp	Ruimtelijke Economische Bouwsteen Twente 2040
Eenheid/team	CZ Adviespool
Zaakkenmerk	Z/25/245409
Documentkenmerk	D/25/775000
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Portefeuillehouder	J. Hinnen
Datum vergadering	

Toelichting voor de openbare besluitenlijst

Twente streeft naar een schaa sprong in wonen en werken (100.000 nieuwe inwoners en 55.000 nieuwe banen). Die schaa sprong is belangrijk om voorzieningen op peil te houden, voldoende jong talent aan te trekken en bedrijven en instellingen in Twente een toekomstbestendige basis te geven. Hiervoor is het van belang dat er voldoende strategisch gelegen locaties zijn waar ondernemers kunnen ontwikkelen, uitbreiden en innoveren.

De Twentse gemeenten en de provincie Overijssel hebben daarom een Ruimtelijk Economische Bouwsteen Twente 2040 (REB Twente) opgesteld. Met de REB Twente is een belangrijke stap gezet naar een langjarige strategische samenwerking in Twente op thema 'ruimte voor economie'. De focus van de REB Twente ligt op de ruimtevraag van (boven)regionale bedrijvigheid en de doorontwikkeling van innovatieomgevingen.

Het college van burgemeester en wethouders heeft besloten om in te stemmen met het betrekken van de uitkomsten en adviezen uit de REB Twente. Deze nemen ze mee bij ruimtelijke afwegingen in de regio, zoals de Ruimtelijke Ontwikkelstrategie Twente (ROS Twente) en de Programmeringsafspraken Bedrijventerreinen Twente 2027-2030.

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met het betrekken van de bevindingen en aanbevelingen uit het rapport 'Ruimtelijk Economische Bouwsteen Twente 2040' bij de diverse provinciale en gemeentelijke ruimtelijke afwegingen, waaronder de Regionale Ontwikkelstrategie (ROS Twente) en de Programmeringsafspraken Bedrijventerreinen Twente 2027-2030 (Bijlage - 775028).
2. Via de bijgevoegde brief mee te geven dat het economische profiel van Almelo in ontwikkeling is en in vervolgtrajecten beter wordt uitgewerkt en aangescherpt, zodat het beter aansluit bij de ambities van de gemeente (Uitgaande brief - 799476).
3. Samen met de Twentse gemeenten en andere partners in de regio de vervolgstappen te bepalen.
4. De raad te informeren via bijgevoegde raadsbrief (Raadsbrief - 775030).

Inleiding

Twente streeft naar een schaa sprong in wonen en werken, met als doel 100.000 nieuwe inwoners en 55.000 nieuwe banen. Die schaa sprong is belangrijk om voorzieningen op peil te houden, voldoende jong talent aan te trekken en bedrijven en instellingen in Twente een toekomstbestendige basis te geven. Hiervoor is het van belang dat er strategisch gelegen locaties zijn waar ondernemers kunnen ontwikkelen, uitbreiden en innoveren. Deze ruimte voor economie vraagt om goede afwegingen met andere ruimteclaims zoals wonen, agrarische activiteiten, recreatie, water/bodem, groen en energie. Daarover moeten goede afspraken worden gemaakt.

De Twentse gemeenten en de provincie Overijssel hebben daarom een Ruimtelijk Economische Bouwsteen 2040 (REB Twente) opgesteld. In deze bouwsteen worden achtereenvolgens het economisch profiel van Twente, de ruimtelijk economische strategie voor de ruimtevraag voor met name grootschalige bedrijven (groter dan 3 hectare) en diverse aanbevelingen voor vervolg beschreven. De REB Twente is daarmee een bouwsteen voor de Regionale Ontwikkelstrategie (ROS Twente), de nieuwe programmeringsafspraken bedrijventerreinen 2027-2030 en de gemeentelijke en provinciale omgevingsvisies.

Met de REB Twente is een belangrijke stap gezet naar een langjarige strategische samenwerking in Twente op thema 'ruimte voor economie'. De focus van de REB Twente ligt op de ruimtevraag van (boven)regionale bedrijvigheid en de doorontwikkeling van innovatieomgevingen.

De REB Twente betreft nadrukkelijk een bouwsteen met aanbevelingen voor diverse gemeentelijke en regionale ruimtelijke afwegingen. Het betreft geen op zichzelf staand beleid.

Beoogd effect

Een tijdige inbreng van het belang van ruimte voor economie, specifiek ruimte voor (boven)regionale bedrijventerreinen en innovatieomgevingen, als bouwsteen voor de ruimtelijke afwegingen zoals de ROS Twente en de omgevingsvisies. Aan de hand van het economisch profiel van de regio sturen we op regionale meerwaarde bij de vestiging van benodigde grootschalige bedrijvigheid, zeggen we tegelijkertijd nee tegen een wildgroei van grote (logistieke) vestigers van buiten de regio, versterken we ons regionale MKB en dragen we bij aan de brede welvaart van de regio.

Argumenten voor

1.1 Voor een schaa sprong in wonen en werken en het uitbouwen van het onderscheidende economische profiel van Twente is het van belang dat er voldoende ruimte is voor de vraag naar (boven)regionale bedrijventerreinen met grote kavels in Twente.

Het economisch profiel van Twente kan als volgt worden samengevat: 'Een Groene Technologische Topregio met in (inter-)nationaal economisch perspectief vier kennispeerpunten (chiptech, medtech, defensie en energietechnologie), die nauw verweven zijn met de brede stuwende basis in de technologisch gedreven maakindustrie en bouw en beschikt over een gevarieerd lokaal en regionaal MKB'.

Bedrijven in de vier kennispeerpunten, stuwende basis en het lokale en regionale MKB vragen nu en in de toekomst om voldoende ruimte voor doorontwikkeling en groei. Los van de reguliere autonome uitbreidingsvraag zal de schaa sprong en de transitie naar een circulaire economie en duurzame energie extra ruimte vragen. In toenemende mate betreft de ruimtevraag grootschalige

kavels > 3 hectare. Ter versterking van de regionale ketens is het daarnaast verstandig ruimte te bieden aan bedrijven die het bestaande profiel versterken.

Er kan op vier manieren ruimte worden geboden aan dit (toekomstig) economisch profiel van Twente:

1. Het beter benutten van bestaande werklocaties;
2. Het ontwikkelen van twee- / drietal nieuwe lokale/regionale bedrijventerreinen;
3. Het ontwikkelen van één nieuw bovenregionaal grootschalig bedrijventerrein;
4. Functiemenging in binnenstedelijke gebieden.

1.2 Voor bedrijven in de vier speerpuntsectoren is voldoende ruimte aan- en de doorontwikkeling van innovatieomgevingen van groot belang.

De verwachte groei in de vier speerpunten de komende jaren leidt tot een vraag naar extra ruimte aan innovatieomgevingen (campussen, directe omgeving van techbedrijven en aantrekkelijke woon-werkmilieus). In deze omgevingen zijn bedrijven gericht op toepasbare kennisontwikkeling en het creëren van innovatieve producten en diensten. Twente beschikt over diverse sterke innovatieomgevingen. De komende jaren is het van belang deze verder te versterken en uit te breiden, onder meer door nieuwe initiatieven te ontwikkelen in aantrekkelijke, gemengde woon-werkomgevingen.

1.3 De REB Twente sluit goed aan op de ruimtelijk economische ambities van Almelo.

Het economisch profiel van Twente, de ruimtelijk-economische strategie voor de economische ruimte, vraag en de aanbevelingen uit de REB Twente sluiten goed aan bij de economische en ruimtelijke ambities zoals vastgelegd in de Economische Ruimtelijke Visie Almelo (ERV). Dit betreft onder andere de verdere ontwikkeling van Twente als groene technologische topregio, de versterking van de clusters chiptech, energie en hightech (technologisch gedreven maakindustrie), het maken van regionale afspraken over de uitbreiding en ontwikkeling van bedrijventerreinen, en de optimalisatie van bestaande werklocaties.

De REB benoemt veel van deze punten, waarvan de uitvoering al in gang is gezet via de ERV. Hierbij gaat het onder andere om de ontwikkeling van XL Businesspark 2 voor grootschalige bedrijvigheid (technologisch gedreven maakindustrie), de verkenning van nieuwe bedrijventerreinen voor het lokale MKB en het onderzoek naar de intensivering van bestaande bedrijventerreinen.

1.4 Met de REB Twente geven we uitvoering aan de bestuurlijke afspraken over grootschalige bedrijfsvestigingen en de Programmeringsafspraken Bedrijventerreinen Twente 2023-2026.

Provincies en het Rijk hebben afgesproken dat we bij de vestiging van grootschalige bedrijvigheid gaan sturen op regionale meerwaarde van regio's. Dit ter voorkoming van de zogenaamde verloodsing. Elke regio dient daarom te beschikken over een Ruimtelijk Economische Visie. In Twente is gekozen voor de term bouwsteen in plaats van visie. De afspraak om een ruimtelijk economische bouwsteen op te stellen is overgenomen in de Programmeringsafspraken Bedrijventerreinen Regio Twente 2023-2026.

Met de REB Twente leggen we een helder verhaal neer bij het rijk en nog belangrijker, we behouden regie als regio. We sturen op regionale meerwaarde, zeggen nee tegen grote vestigers

van buiten de regio zonder meerwaarde voor de regio en dragen daarmee bij aan het toekomstig verdienvermogen van de regio en de leefbaarheid.

1.5 Dankzij een uitvoerig en gedragen participatietraject is de REB Twente goed ontvangen door de regionale partners.

De REB Twente is tot stand gekomen in nauwe samenwerking tussen de regionale partners. De input voor de REB Twente is opgehaald in verschillende regionale bijeenkomsten en het profiel, de aanbevelingen en de samenwerkingsopgave zijn vervolgens breed getoetst. Tijdens de twee regionale oplopen op respectievelijk 26 september en 28 november 2024 waren gemeenten (zowel ambtenaren economie en ruimtelijke ordening), Twente Board, VNO-NCW en het ministerie van Economische Zaken aanwezig. Het bedrijfsleven is betrokken via de Twente Board, waarmee actief is afgestemd tijdens het opstellen van de REB. Op 17 april 2025 is de REB besproken in de vergadering van de Twente Board. Daarbij werd specifiek aandacht gevraagd voor het aantal banen per speerpuntsector, wat in onderling overleg nader is aangescherpt. De Twente Board onderschrijft de aanbevelingen en heeft aangegeven een actieve bijdrage te willen leveren aan zowel de uitvoering ervan als het creëren van breed draagvlak.

1.6 De REB Twente is input voor de eerdergenoemde ruimtelijke afwegingen en is geen op zichzelf staand beleid.

Het economisch belang staat niet op zichzelf. Bij de keuze voor de invulling van schaarse ruimte is economie een van de ruimtevragers naast onder andere wonen, natuur, water en energie. De afwegingen tussen al deze belangen maken we integraal. De wijze waarop we dit doen leggen we vast in de gemeentelijke- en provinciale omgevingsvisies en de ROS Twente.

2.1 Via de bijgevoegde brief informeren wij het bestuurlijk overleg programmeren bedrijventerreinen over ons standpunt.

Met deze brief geven wij aan in te stemmen met het betrekken van de bevindingen en aanbevelingen uit de Ruimtelijk Economische Bouwsteen Twente 2040 bij de verdere provinciale en gemeentelijke afwegingen. Daarbij plaatsen we mee dat onze economische ambitie en ons profiel in het huidige document nog onvoldoende zichtbaar zijn. Wij zijn op dit moment bezig om ons economische profiel verder te concretiseren en scherper te positioneren, zodat dit beter aansluit bij de ambities van Almelo. In vervolgtrajecten zullen wij deze ambitie nadrukkelijker inbrengen.

3.1 Een succesvolle uitvoering van de aanbevelingen uit de REB Twente staat of valt met de samenwerking tussen de regionale partners.

De REB Twente vormt de start van de regionale dialoog over het betrekken van het economisch belang van grootschalige bedrijvigheid en innovatieomgevingen bij de brede ruimtelijke afwegingen. Het leidt tot aanbevelingen voor gemeenten, provincies en regio, die vragen om de opgave in gezamenlijkheid verder te verkennen en verdiepen. Dit vraagt ook om wisselwerking tussen het ruimtelijk en economisch domein: ambtelijk-bestuurlijk en lokaal-regionaal-nationaal. Deze werkwijze sluit naadloos aan op die van de ROS Twente.

4.1 Door de bijgevoegde raadsinformatiebrief te delen, wordt de raad geïnformeerd over de REB Twente.

Door het delen van de bijgevoegde raadsinformatiebrief wordt de raad geïnformeerd over de REB Twente.

Kantttekeningen

3.1 Het is momenteel nog onduidelijk welke aanbevelingen uit de REB Twente prioriteit krijgen, wie de trekkers zijn en welke middelen daarmee gemoeid zijn.

Na vaststelling van de REB Twente moet blijken welke aanbevelingen als eerste worden opgepakt en door welke regionale partners. De uitvoer is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten, provincies, ontwikkelmaatschappijen en andere partijen.

3.2 Participatie met de samenleving vindt plaats bij de nadere uitwerking van de aanbevelingen.

Specifiek voor het opstellen van de REB Twente heeft er nog geen specifieke participatie met de samenleving (inwoners en lokale bedrijven) plaatsgevonden. Dat paste ook nog niet bij de opzet en detailniveau van deze bouwsteen. Gemeentelijke visies zijn input geweest voor de totstandkoming van de REB. In deze lokale visies heeft doorgaans wel een uitgebreid participatietraject plaatsgevonden. In de uitvoer van de aanbevelingen is wel degelijk een uitgebreide participatie met de samenleving voorzien. De insteek hiervan is afhankelijk per aanbeveling. Zo zal er bijvoorbeeld bij de uitwerking van de zoekgebieden voor nieuwe bedrijventerreinen uitgebreid met lokale ondernemers en inwoners worden gesproken. De gemeenten zijn hier primair aan zet, de provincie kan hierin meedenken.

Kosten, opbrengsten en dekking

Nu niet van toepassing, mogelijk in het vervolg bij nadere uitwerking van de aanbevelingen.

Uitvoering

Na vaststelling van de REB Twente in alle colleges van B&W van de Twentse gemeenten starten we de dialoog over de uitvoer van de aanbevelingen. Deze dialoog zal primair binnen het ambtelijk en bestuurlijk overleg programmeren plaatsvinden.

Bijlage(n)

- Ruimtelijk Economische Bouwsteen Twente 2040 (Bijlage - 775028).
- Raadsbrief - Ruimtelijk Economische Bouwsteen Twente 2040 (Raadsbrief - 775030).
- Uitgaande brief - bestuurlijk overleg programmeren bedrijventerreinen (Uitgaande brief - 799476)

Procesinformatie

- Intern overleg

Met alle relevante vakdisciplines heeft afstemming plaatsgevonden.

- Afstemming met portefeuillehouder

De REB is afgestemd met wethouder Hinnen in het programma overleg Economie en Arbeidsmarkt.

- Directie-advies

B&W voorstel standaard

Communicatie over het besluit

Regulier